

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad. . . f 12.
Franco per post. . . 14.

(Verschijnt driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag, en Zaterdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents regel.

DE AANBIEDING

HET BEWIJS VAN HULDE EN DANKBAARHEID

NEERLANDS CATHOLIKEN

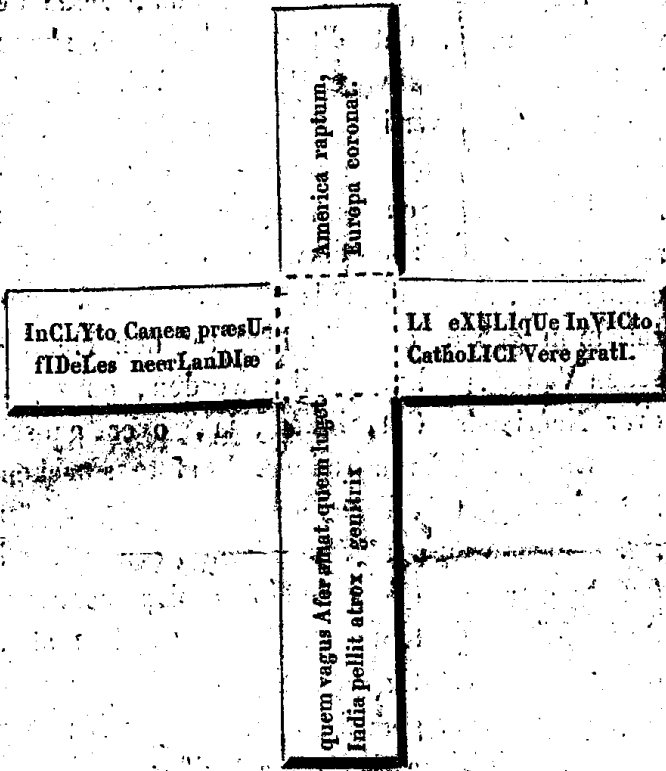
M. G. R. G. R. O. O. F. F.

Het was alzoo op vrijdag den 11 dezer maand, juist drie maanden na de aankomst aan den Helder, dat de dag was aangebroken, waarop aan den Doorluchtigen Bisschop van Canea, Vicaris Apostoliek van Neerlands Indie, het bewijs van hulde en dankbaarheid der Catholijken van Nederland zou worden aangeboden: van hulde, wegens de eer en den overgankelijk roem hem te hem toegekend; van tot degenen te zullen behooren, aan welke het catholicisme zoo karakteristiek den naam van BELIJDERS geeft; van dankbaarheid, wegens den stichtigen moed, waarmede de eerbiedwaardige Bisschop de eer, de belangen en de waardigheid der Goddienst en der Kerk heeft gehandhaafd, een onrechtvaardig ballingschap verkiezend boven het prijs geven van het minst der hem aanvertrouwde belangen, boven het afstand doen van de rechten en verplichtingen, waarvan de Kerk, uit naam van haren goddelijken Stichter, hem de bevoegdheid en de vervulling had opgedragen en waarvan hij geene tijdelijke magt hem berooven kon; het bewijs eindelijk, waartoe een aanzienlijk getal Catholijken in Nederland, door edelmoedige bijdragen hebben medegewerkt.

Wij vermoenen te moeten aanvangen, met aan onze lezers een nauwkeurige beschrijving te geven van de geschenken, welke aan den Doorluchtigen Banneling, bij die gelegenheid, zijn aangeboden. Zij bestaan uit:

1. Een gouden kruis, ter lengte van 12 ned. duimen en metende over kruis 9 1/2 ned. duimen. Hetzelve is rijk bezet met kostbare brillanten, als: 27 groote steenen, zoo ronde, als parelvormige aan de vier uiteinden van het kruis, in het midden of het hart van het kruis prijkt een brillant van buitengewone grootte, omzet met een krans van kleinere steenen; terwijl elk der 27 bovengenoemde brillanten nog omgeven is van een aantal kleine edele steenen; al hetwelk gezamenlijk een schitterend

geheest oplevert. — Op de keerrijde van het kruis is in het midden aangebragt een openslaand plaatje, waar achter de noodige ruimte is gelaten ter berging van eene reliquie, terwijl op het rechtstaande en de beide armen gegraveerd is een chronicon en een opschrift in dezer voege:

De vertaling van het chronicon is: De oprecht dankbare Catholijken van Nederland aan den Doorluchtigen Bisschop van Canea, den onverwachten banneling;

En van het opschrift: Dien de zwerfende Afrikaan bemint; wiens gemis Amerika betreurt; dien Indie wreedelijk verstooten heeft; dien bekroont Europa, waar hij het licht zag.

Wij behoeven onze lezers slechts in het voorbijgaan opmerkzaam te maken op den roem, welke de dierbare man zoo te recht heeft ingeroogt, van zijnen naam aan de vier werelddelen verbonden te zien. Zoo een naam is overgankelijk!

Het kruis is gehecht aan eenen ketting van massief goud, van 37 schakels en even zoo vele ringen, ter lengte van 1,02 ned. el, met een afzonderlijk daarbij gevoegden gouden agrafe, om denzelfden, des noods, te verkorten. Het geheel was besloten in een schoon groen marokijn étui, met wit satijn bekleed.

2. Een zilveren vergulde bisschops-staf. Die staf is van zilver, doch geheel verguld, heeft de lengte van ruim twee Nederlandsche ellen en is ruim drie Ned. ponden zwaar. De eigenlijke stok bestaat het twee derde der geheele lengte, gevat in vijf regelmatig afgedeelde knopen,

en loopt uit in een velen punt, gedaachtelijk mede verguld. De staf wordt in drie stukken van elkander geschroefd, en bewaard in een mahonij houten kistje, met fluweel bekleed. De kruif van den staf is een meesterstuk van kunst en smaak, in den stijl à la renaissance bewerkt. Zij begint met een soort van Etrurische vaas, met verheven loofwerk versierd, terwijl de halzen tusschen deze vaas gecaneleerd zijn. Hierop volgt een vierkant, zijnde op de dekstukken de vier Evangelisten, in rijk loofwerk besloten, afgebeeld. Daarop volgt de eigenlijke kruif, rijk aan loofwerk, van binnen uitlopende op een voetstuk waarop staat: *Bewijs van hulde van de Nederlandsche Catholijken aan Mgr. † JACOBUS GROOFF, Bisschop van Canea enz. enz.* Op hetzelfde is het beeld geplaatst van den H. Apostel JACOBUS de Meerdere, met een pelgrims-stok, waaraan een kalbas, in de eene, en een opengeslagen boek in de andere hand, in eene lezende houding. De bevestiging van de kruif is met rood vergulde patten versierd, die glanzend afsteken tegen het meer matte metaal van de kruif en het goud van St. JACOBUS-beeld; terwijl wederom in ander goud een JACOBUS-scheep in eene liggende houding binnenwaarts het geheel aangenaam tempert. Hoezeer de staf van binnen hol is, komt hij echter als massief voor, daar alles gesloten is.

Kunstenaars hebben hunne bewondering te kennen gegeven over het losse en het levendige van het geheel, over de gelukkig gekozenen schaakering van goud en over de eenheid welke bij zoo veel verscheidenheid in dezen staf heerscht.

Zietdaar, Catholijken van Nederland, op welke wijze de door u bijeengebragte penningen, tot een zoo voortreffelijk en aandoenlijk doeleinde, aangewend zijn. Thans zijn wij u nog reken-schap verschuldigd van de wijze, waarop deze geschenken aangeboden en ontvangen zijn.

Na eene voorafgaande conferentie, vergaderde ten half een ure de Commissie, welke zich met deze taak bereidwillig en met wezenlijke deelneming belast had en bestond uit den Wel-Eerwaarden Heer HOEK, pastoor te Rotterdam, den Wel-Eerwaarden Heer STRAS BISSCHOP, pastoor van de Sint-Gijnsel te Amsterdam, den Wel-Eerwaarden Heer P. VAN CRANENBURGH en den Wel-Eerwaarden

1) Deze staf is vervaardigd door HERRMANS, Fabrikant in gouden en zilveren werken te Eindhoven. Het gouden kruis is vervaardigd door FORTENAUPT en DAMERYAL te Amsterdam.

boren Heer Rothuys, beide insgelijks van Amsterdam, de heeren J. VAN DER LINDE, vertegenwoordigende de Redactie van ons blad en J. WITZ, vertegenwoordigende de Redactien van den *Godsdienstvriend* en de *Catholijke Nederlandsche Stemmen* (1), ten huize van den WelEd.Geb. Heer Rothuys voornoemd, en reed van daar, in twee koetsen, met de geschenken bij zich, naar de woning van M^{rs}. GROOFF. Aldaar binnengelaten en in de tegenwoordigheid van den onschatbaren man gebragt zijnde, vatte de WelEerw. Heer Hox het woord op en hield voor Zijne Hoogw. eene korte en kernachtige toespraak, waarin het doel der komst werd blootgelegd; in roerende bewoordingen de gevoelens van Neêrlands Catholijken wêrden geschetst; Zijne Hoogwaardigheid eerbiediglijk werd verzocht, het bijzind geschenk, als een onderpand en bewijs der gevoelens te willen aanvaarden en eindelijk de zegen van Z. Hoogw. werd verzocht. Deze werd met eene onbeschrijflijke hartelijkheid gegeven en knielend, vol aandoening ontvangen.

Daarop werden het *étui*, waarin het kruis en de ketting besloten waren, en de prachtige kist waarin de staf was nedergelegd, geopend. De naastbijzijnde leden der Commissie omgingen den Kerkvoogd met het kruis, terwijl inmiddels de Staf ineen geschroefd en Zijne Hoogw. in zijn geheel werd aangeboden. De nederige Zending (waarom zouden wij hem den naam niet geven, waarin hij zelf zijne grootste eer stelt?), de nederige zending was innig aangedaan, toen hij zich aldus in het bezit gesteld zag van het huldebewijs zijner Catholijke landgenooten. Op zijn eerbiedwaardig gelaat was de inwendige troost en verlichting te lezen, welke op dat oogenblik als een weldadige balsem, in zijn zoo diep gewond hart gegoten werd.

Nu rigte Mgr. Grooff het woord aan de Commissie. *Al konden wij 's mans woorden, zoo als zij mit zijnen gewijden mond vloeiden, teruggeven! maar neen, konden wij daarbij op dit doode papier, den toon, de verhevenheid, de aandoening, de hartelijkheid afmalen, waarmee de groote man sprak. Hoe diep drong elk woord in aller hart door! Hoe getroffen stonden wij daar, rondom hem geschaard, de levendige uitdrukking zijner gevoelens ontvangende. Hoe indrukwekkend schetste hij ons de bloedende wonden, welke steeds zijn hart van één scheuren bij de gedachte aan de kudde, welke hij heeft moeten achterlaten, en waaronder er wellicht zijn die, op het punt van de eeuwigheid in te treden, zijne hulp zoo zeer zouden behoeven. Met welke hartroerende woorden openbaarde hij het gevoel, dat hem overmeesterde, bij het aanvaarden van een geschenk, waartoe zelfs de daglooner een gedeelte van zijn hard gewonnen daggeld, dienstboden eenen penning van het zuur verdiend loon hadden afgezonderd! Met welke levendige kleuren beschreef hij het doel, hetwelk de Catholijken bezielde had bij het aanbieden van het geschenk en met hetwelk hij zelf het aanvaardde: als een blijk van*

De Redactie van de Katholiek had schriftelijke dankbetuiging tot deze plegtigheid reeds vooruit gezonden.

levendige deelneming, van christelijke, broederlijke liefde, van dankbaarheid voor het handhaven en behartigen der dierbaarste belangen onzer Godsdienst en Kerk: doch met welke ootmoedige overtuiging tevens liet hij die dankbaarheid opklimmen tot den Algoede en Almagtige, wien alleen alle eer toekomt. Hoe blijde gaf hij ons de verzekering, dat dit geschenk van Neêrlands Catholijken in zijn zoo diep gewond en steeds bloedend hart eenen weldadigen balsem van troost en voldoening stortte; en met hoeveel hartelijkheid bood hij ons nogmaals zijnen zegen aan; zullen wij het durven ondernemen te beschrijven met welke zielsaandoening dezelve ontvangen werd!

Na dien zegen vatte Mgr. Grooff nogmaals het woord op, en wel om al de leden der Commissie, elk in den zijnen, te verzoeken en met de taak te belasten, om aan de Catholijken van Nederland de gevoelens van zijn hart bekend te maken, namelijk: hun zijnen innigen dank te betuigen voor de hem op dien dag toegebragte hulde. Zegt hun, zeide de waardige man, dat dit kruis het zoo zware kruis, dat eene alwijze Voorzienigheid mij te torschen geeft, verligt; dat die staf mij nieuwe kracht schenkt, om an de wegen der Voorzienigheid gelaten en onderworpen te treden; zegt hun, dat zoo dikwijls ik dit kruis zal omhangen, zoo dikwijls ik dien staf dragen zal, mijn gebed en mijn hart tot den Hemelschen Vader opgeheven zullen worden, om zegen over Neêrlands Catholijken, ja, over gansch Nederland, ook mijn vaderland, af te smeeken. Zegt hun, dat ik dezen dag nimmer vergeten zal. Maar voegt tevens hierbij een verzoek (en hier steg de aandoening des eerwaardigen Bisschops ten top): ik verzoek hen allen dringend en ernstig voor mij te bidden; voor mij, die zoo zeer gedrukt en beangst ben; voor mijne ongelukkige, verlatene kudde; te bidden om den bloei en de welvaart der Godsdienst en der Kerk in deze zaak. Nogmaals wil ik u mijnen zegen geven, niet alleen aan u, maar aan alle Catholijken van Nederland, die gij hier vertegenwoordigt.

En, Catholijken, op dat oogenblik verhief zich de zegenende hand van den beproefden dienaar Gods, van den onvergetelijken Belijder over u allen, en zijne gewijde lippen smeekten over u Gods milde gaven uit.

En hiermede was de eigenlijke receptie geëindigd: de Commissie mogt daarna nog eenigen tijd in een gemeenzaam verkeer met zijne Hoogw. verblijven; doch de indruk was in verre na niet uitgewischt; stichtende uitboezemingen van den Kerkvoogd troffen steeds alle harten, terwijl opvolgende, welgemeende wenschen den edelen man toevloeiden.

Wij hebben thans onze taak voleindigd, Neêrlands Catholijken, die tot dit voortreffelijk doel hebt medegewerkt, of die, niet kunnende medewerken, den Doorluchtigen Banneling uwe innige deelneming en hulde-aanbrengende dankbaarheid gewijd hebt; wij hebben u het verslag gegeven van deze hartroerende plegtigheid en ons tevens gekweten van den vereerenden list, op welks vervulling wij trotsch gaan,

van u met de gevoelens des hoogwaardigen Kerkvoogds bekend te maken. Hetgeen wij daar gezien en gehoord hebben, heeft in ons hart gewaarwordingen opgewekt, welke er onuitwischaar in geprent zullen blijven. Blijft ons nog een enkel woord te zeggen over

Wij bedanken u voor het vertrouwen dat gij in ons gesteld hebt; mogen wij de overtuiging, die ons bezielt, dat wij aan dat vertrouwen naar onze beste meening en naar onze krachten, beantwoord hebben, door u bevestigd zien, dan smaken wij met u de zoete voldoening, van iets te hebben toegebragt tot leniging der smarten van den edelen, overgetelijken GROOFF, en tot luister en handhaving onze heilige Godsdienst en met kinderlijke liefde beminde en vereerde Kerk.

ITALIE.

ROME 8 september. Sedert drie dagen was een buitengewone beweging zichtbaar op al de wegen welke naar Rome leiden. Albano, Frascati, Tivoli, Civita-Vechia, Viterbo en al de omliggende dorpen hadden geene rijtuigen genoeg om de nieuwsgierigen, die getuigen wilden zijn van de segepraal, welke Rome aan Pius IX voorbereidde, bij te wonen. De feestdag der geboorte van Maria werd nimmer met meer luister gevierd.

Gisteren avond, na de eerste vespers, werd de stad verlicht. Van alle zijden rigtten de werklieken prachtige bekleedsels rond de stadomgeving. In den nacht voltooide men den grooten eereboog waarover ik u reeds gesproken heb, en werden aan bijna al de vensters transparanten en opschriften geplaatst, ter eere van de H. Maagd en den Paus.

Des ochtens was de lucht helder; de eerste zonnestralen bevoetden een der schoonste dagen van Rome en eene onbeschrijflijke menigte bewonderde de prachtige versieringen, welke aan huizen en paleizen der straat Corso vervoerd bragt. Een ieder had zich bereidwilligheid, verduuring en pracht. Ik kan geene beschrijving geven van het gezigt dat de lange straat Corso opleverde; hetgeen men er op de grootste feestdagen ziet, kan daarvan nauwelijks een denkbeeld geven. De gele en witte behangsels met gouden franjes, de damasten, de ongeschiedde bloemen met eene onnavolgbare kunst geordend leverden van het plein van Venetie tot het plein del Popolo een schouwspel op, dat niet mogelijk is te beschrijven. Lange de voetpaden stonden of vijf of zes passen afstands, de gansche straat langs, palen, versierd met lauwerloof, en kroonen en linten met het wapenschild des Pausen dragende. Ten negen ure kwam een peloton dragonders om de rijtuigen te doen verwijderen en een half uur daarna kondigde het overgaan van duizenden rivals! de komst des Pausen aan, op het plein der H. H. Apostelen en langs de straat van St. Remaaldus. Dadelijk daarop reed Z. H. de straat Corso in en een wagen van bloemen en kroonen kwam op zijn rijtuig neder. Uit alle vensters, uit alle verdiepingen werd de H. Vader begroet onder de zoetste benamingen en met het kinderlijk levendst gejuich. Eene troep jonge lieden, blifstakken dragende en voorafgegaan van een witte banier, waarop geschreven stond: *Justitia et pax* (Recht en vrede) had zich op het plein van het Quirinaal bij den stoet gevoegd en ging voort uit. De warden gingen stap v. s. (De H. Vader had, thorens deze eerbewijzing aan te nemen, gewonderd dat men zijne paarden niet in stap had gezet). Het rijtuig kon nauwelijks een doortocht vinden, zoo groot was de menigte. De vereerde opperpriester, boog zich ter rechter en ter linker zijde, met eene teederheid vol kalme en beda-

mid dien heiligen zegen gevende, welken elke
katholijk knielend ontvingt. De kardinalen Fer-
retti en Falconieri waren in het rijtuig van Z. H.
vasschen naderde de stoet het plein del Populo;
wyl de Paus steeds met dezelfde bewijzen van
lede, vervoorling en gehechtheid overloden werd.
De Paus alleen is onder den cereboog doorge-
en. Morgen zal ik spreken over dit geïmprovi-
d gedenkteeken.

Na de mis gehoord te hebben in de Kerk van
H. Maria del-Populo is de H. Vader in dezelfde
le en te midden der steeds vernieuwde eerebe-
zen naar zijn paleis teruggekeerd. Het volk
gde hem tot aan het Quirinaal en een ongen-
nadat hij in zijne vertrekken was terugge-
erd, vertoonde de Paus zich op het groot balkon,
waar hij zijne kinderen allerminzaamst bedankte
hen met eene buiging groette. Van alle zijden
erd hij met het levendigst gejuich beantwoord,
och op eenen wenk van zijne hand heerschte
nsklaps eene diepe stilte. Toen zijne bogen ten
emel verheffende, sprak de Paus met eene krach-
ge, doch van aandoening trillende stem de heilige
woorden uit: *Adjutorium nostrum in nomine Do-*
mini; en als uit éenen mond antwoordde al het
olk: *Qui fecit caelum et terram*; en de H. Vader
ernam: *Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et*
Filius et Spiritus Sanctus; een laud. *Amen* weer-
alude over de straat en de menigte keerde rustig
niswaarts, God dankende.

O mogten zij dit plegtig oogenblik bijgewoond
ebben, die pygmeeën, die zich verbeelden dat door
annen mond en hunne pen de ondergang der Kerk
gesproken is!

AMERIKA.

De steamer *Caledonia*, die zondag te Liverpool
angekomen is, heeft tijdingen medegebragt welke
betrekkelijk de Vereenigde Staten weinig belang-
rijks opleveren. Wel wordt daarin gesproken van
enen opstand in Californie, hetwelk zich onaf-
ankelijk van Mexico verklaard en de bescherming
de Vereenigde Staten ingeropen zou hebben; van
het planten der vlag der Vereenigde Staten op het
vondgebied van Californie en van den gewapenden
genstand, welken de admiraal Seymour tegen
zeze handeling voorbereidde, doch al die tijdingen
ebben nader bevestiging.

Belangrijk is de nieuwe revolutie, welke
in Mexico uitgaat. Santa-Anna, terugge-
eepen naar het land, waaruit hij, naarwelks
rie jaren geleden, gebannen werd, zal het gezag
eder aanvaarden, hetwelk hem nog teloor handen
ijner opvolgers niet hebben. Handhaven
het pronunciamto, dat ten zijnen voordeele heeft
e gehad is begonnen met Guadalajara, is ver-
volgens naar Vera-Cruz en eindelijk naar Mexico
zelf overgeslagen, eenige dagen na het vertrek van
Paredes, om zich aan het hoofd der troepen te
aan stellen. Santa-Anna heeft den 8 augustus
laven verlaten op de uitnoodiging van twee com-
missarissen naar hem afgevaardigd door de ten
zinen belang opgestane militairen; trouwens dit
pronunciamto is geheel van eenen militairen
ard: de burgers hebben er hoegenaamd geen deel
aan genomen en het heeft tot heden nergens eenigen
egenstand ontmoet.

Het schijnt overigens dat de verdriffing van Santa-
Anna geene verandering te weeg zal brengen aan
den loop der zaken, noch aan de betrekkingen
usschen de Vereenigde Staten en Mexico.

PERZIE.

Een particuliere brief uit Konstantinopel van
den 30 augustus meldt dat men aldaar de tijding
ontvangen had, dat de Schaah van Perzie, ten
gevolge van het overlijden van zijn oudsten zoon,
die aan de cholera overleden was, tot voogd van
zijn tweeden zoon die nog slechts twaalf jaren
oud is, voor het geval dat eene onverwachte ge-
neurenis hem vroegtijdig in den Perzischen troon
mocht roepen, benoemd heeft zijnen dom, den prins
Kassem Mirza, broeder van den vorigen
oning Fet Ali Qah.

Deze prins thans gouverneur van Tabris is een
uutetekerde man van het land; hij is goed
nderwezen en ervaren in de kennis der Europee-
sche talen; en vooral der fransche.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 3 september. Men beweert in goed
onderrigte kringen, dat de Duitse Bondsvergade-
ring het voor dit oogenblik, in het Sleeswijk-
Holsteinsch vraagstuk voor genoegzaam acht, van
in een openbaar staatsstuk de regten der confederatie
en der agnaten voor te behouden, in geval het
deensch gouvernement aan de opene brieven een
gevolg wilde geven, strijdig met die regten. Op
die wijs zou het vraagstuk, betrekkelijk het be-
ginsel, in zijn geheel blijven en men zou aan het
deensch gouvernement de gelegenheid openlaten,
om zich te redden uit de moeilijkheden, welke
het zich zelf berokkend heeft, en daar er geene
verandering in den tegenwoordigen toestand van
zaken denkbaar is, dan bij de uitsterving van de
mannelijke linie van het thans regerend geslacht,
hetgeen niet voor 20 of 30 jaren kan plaats hebben,
zou men, wel is waar, de krachtige maatregelen
niet nemen, welke de duitse bevolkingen ver-
langen; doch evenwel aan de aanmatigheden van De-
nemarken zekere grenzen stellen, welke het niet ligt
vragen zal te overschrijden. Wellicht zal men spoedig
in Denemarken inzien, dat het voor alles noodig is
maatregelen te beramen, ten einde de gemoeederen
in de hertogdommen tot badaren te brengen, wil
men zich niet blootstellen aan de zeer ernstige ge-
volgen, welke de tegenwoordige staat van zaken
na zich kan slepen. (Augsb. Zeit.)

De dagbladen van Warschau deelen de ver-
oordening mede, wegens deelneming aan den laatsten
opstand, van Alexander Stanislaus Mirecki, van
Krakau, bouwmeester, een en twintig jaren oud,
welken het militair hof van Warschau verwezen
heeft tot levenslange dwangarbeid in de mijnen,
met verbeurdverklaring van al zijne goederen en
inkomsten, zoo tegenwoordige als toekomstige.

Mirecki zal zijne straf ondergaan in de zilver-
achtige loodmijnen van Nertchinsk, in de provincie
Irkoutsk, gelegen aan de grenzen van China.

KIEL, 8 september. De stoomboot, welke heden
ochtend uit Koppenhagen is aangekomen, heeft de
tijding medegebragt, dat al de leden der kanselarij
van Sleeswijk, Holstein en Rauenburg den koning
hun ontslag hebben aangevraagd. Men zegt dat zij
toen besluit gekomen zijn, om niet in de ver-
plichting te komen het ontzag te moeten onder-
teekenen van een aantal bloogepiaaste ambtenaren,
wier denkbeelden over de tegenwoordige crisis
niet met die van het gouvernement overeenkomen.

ZWITSERLAND.

De catholijke cantons hebben zich niet verge-
noegd, met de aanvallen hunner vijanden afgeweerd
en op dat terrein gezegepraald te hebben; zij heb-
ben onbevreesd het terrein hunner vijanden be-
treden, en onmiddellijk na het uitbrengen der
stemmen, heeft de deputatie van Lucern hevig het
Forort aangevallen over het onregelmatige dat er
bestond in de te late invoering van het vraagstuk
van 't catholijk verbond op de *tractanda*. Zij heeft
insgelijks overzicht gegeven van de redeneringen,
welke de stemuitbrenging der radicale cantons
hebben voorafgegaan, en al de ijdele magtspreuken,
de trouweloze aanwijzingen en lage lasteringen
zonder mededoogen tot niet teruggebragt. Woede
maakte zich meester van de geleputeerden Schmidt
van Solothurn en Eytel van Waadt, die de gede-
puteerden Müller van Lucern en Abyberg van
Schwytz, tot een tweegevecht uitgedaagd hebben.
Zoo als de uitdagers waarschijnlijk voorzien had-
den is hunne uitdaging met verachting van de
hand gewezen. «Welke schande voor Zwitserland
roept te dezer gelegenheid het Zwitsersche dagblad
uit, van onder dezelve vertegenwoordigers man-
nen te tellen die, als beschonkenen, bij gebrek
aan redenen tot slaan hunne overvlugt nemen.»

Overigens heeft het gouvernement van Lucern,
in dezelfs officieel blad doen herinneren, dat in
1843, bij gelegenheid der beraadslagingen over de
kloosters van Argau en in 1844 ter zake der
Jesuiten, dezelfs deputatie bij den Landdag ba-
last waren geweest, om in duidelijke bewoordin-
gen te verklaren: «dat de staat van Lucern aan
geene meerderheid van andere Staten het recht
toekent, tot de *anti-federale* afschaffing der kloos-
ters noch tot de verdrijving der Jesuiten, ondanks
den wil der bevoegde cantons; DAT HET ZICH NIET
«ZOU ONDERWERPEN AAN DUSDANIGE BESLUITEN VAN DE MEER-
«DERHEID en dat de overige catholijke cantons on-
«voorwaardelijk tot die verklaring toegetreden
«waren.»

ENGELAND.

LONDEN, 14 september. De dagbladen van heden

melden dat de koningin niet voornemens is, dit
jaar nieuwe zeetogten van eenige uitgestrektheid
te doen, hetgeen aanleiding geeft tot de veronder-
stelling, dat H. M. afgezien heeft van een bezoek
bij den koning der Franschen op het kasteel te Eu.

— Lord Palmerston minister van buitenlandsche
zaken, die thans op zijn buitengoed verblijft, is
H. zaterdag te Londen aangekomen, ten gevolge
van belangrijke dépêches, welke ontvangen waren
van den heer Bulwer, minister Harer Britsche
Majesteit te Madrid.

IRLAND.

De heer Smith O'Brien heeft aan lord John Rus-
sell eenen brief geschreven, waarin hij verklaart
dat de ramp, welke dit jaar Ierland treft, nog van
ernstigeren aard is dan in het afgelopen jaar en
dat de ministers niet genobg gedaan hebben om
hulp aan te brengen. Na de maatregelen ingesomd
te hebben, welke zijns erachtens, dat doel zou-
den kunnen bereiken, zegt de afgevaardigde van
Limerick, dat het cabinet niet kon nalaten, het
parlement tegen de maand oktober op te roepen,
zonder eene onbetrekkelijke verantwoordelijkheid op
zich te laden.

In eene talrijke meeting, welke donderdag den
10 te Cork gehouden is en waarbij de aanzienlijk-
ste mannen der stad en des graafschaps tegen-
woordig waren, zijn de denkbeelden door den heer
Smith O'Brien geopperd in zijnen brief aan lord
John Russell als besluiten voorgesteld en met een-
parige stemmen aangenomen.

Al de magistraats personen tot het repeal genoot-
schap behoorende, en die onder het ministerie
Peel van hunne posten ontzet waren zijn in dezelve
hersteld, uitgezonderd den heer Smith O'Brien.

SPANJE.

De dagbladen van Madrid houden zich steeds
 bezig met het huwelijk der Infante met den her-
tog van Montpensier; eenigen hebben reeds veel
laten varen van de hevigheid waarmede zij hetzelfde
bestreden hebben.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 18 september.

Door de siemgerechtigde dezer stad zijn tot kiezers
benoemd in plaats van de heeren m. J. N. Kivits
en H. de Jong, beiden overleden, de heeren A. C. van
Lanschet en A. Sny. Wij komen nader op deze
kerkzettingen terug.

— Uit Rijswijk, (Noord-Brabant) vernemen wij
dat aldaar in den nacht van eergisteren zich in het
nieuw gebouwde schoollokaal brand heeft vertoond,
welke zich zoo spoedig uitbreidde, dat geheel het
gebouw met al wat zich in hetzelfde bevond de
prooi der vlammen is geworden. De onderwijzer,
die zich reeds te bed had begeven, heeft ter nau-
wernood zijn leven kunnen redden, en heeft in
zijne vlugt merkbare brandwonden aan zijne armen
bekomen.

— De Israëlitische feestdagen, vallen dit jaar
in op den 21, 22 en 30 september, en den 5, 6,
12 en 13 oktober.

LATERE BERIGTEN.

Tijdingen uit Rome van den 8 dezer melden dat
de Paus in den ochtend van dien dag de noodige
dispensatie voor het huwelijk der koningin van
Spanje zou teekenen. Een buitengewoon koerier
zou dezelve onmiddellijk naar Madrid overbrengen,
alwaar zij den 17 of 18 ontvangen zouden kunnen
worden.

Men meldt dat de H. Vader, de goedheid ten
einde willende drijven, aan den heer Renzi, stati-
kundigen veroordeelde, thans door de amnestie
gegraciseerd, benoemd heeft tot officier van ge-
heid bij de pauselijke garde.

Nog verzekert men dat de pauselijke regering
met de zwitsersche confederatie in onderhandeling
is getreden nopens de ontbinding der zwitsersche
troepen in dienst der Kerkelijke Staten.

Den 31 juli is de stad Matamoros zonder weder-
stand door de amerikaansche troepen ingenomen.
Den 5 augustus was de generaal Taylor in aantogt
op Camargo, de generaal Wood maakte zich gereed
tot eenen aanval op Monterey, men dacht dat het
groot leger die beweging in september zou volgen.
Over de mexicaansche strijkrachten is niets bekend.
In het Zuid Oosten is de generaal Kearney tot
Westfort voortgerukt en reikt zonder hinderpaal
Santa Fé te zullen overmeesteren. De expeditie tegen
Californie heeft New York nog niet verlaten.

De Koning van Denemarken is den 10. te Sleeswijk aangekomen, zijne tegenwoordigheid heeft tot groene manifestatie aanleiding gegeven; doch des avonds hebben eenige zamenschotelingen in de straten plaats gehad; men heeft liederen tegen de Denen gezongen en in een aantalhuizen zijn de glaaruiten ingeworpen.

De Stenden van Sleeswijk zijn tegen het einde van oktober opgeroepen.

De Landdag van Zurich heeft den 12 dezer deszelfs zittingen gesloten. Het eenig voorval der laatste bijeenkomst was eene hevige woordenwisseling tusschen den afgevaardigde van Bern en dien van Schwytz. De eerste, Ochsenbein, had aan de vergadering voorgesteld te verklaren, dat zij zich slechts verdedigde, opdat het vraagstuk van het verbond tusschen de catholijke cantons niet beslist zijnde, aan de gedeputeerden, die nog zonder bepaalde instructien waren, de gelegenheid zou gegeven worden om dezelve te ontvangen en dat, na derzelver ontvangst, de vergadering weder bijeen zou komen. De afgevaardigde van Schwytz heeft dit voorstel krachtig bestreden; en ter stemming overgegaan zijnde heeft het slechts de 10de stem voor zich gehad, en is het aldus verworpen.

De tijdingen uit Ierland blijven steeds allerbedroevendst.

De *Herolds* van den 11 verzekert steeds dat het huwelijk der Infante Luisa op denzelfden dag zal voltrokken worden als dat der koningin.

Advertentien.

Bij den Heer **VAN VELSEN VAN DER ELST**, te Mechelen, is gedrukt en bij **H. W. P. MORGEN**, Boekhandelaar te Bergen-op-Zoom, verkrijgbaar:

MANUALE SACERDOTUM SEU DELECTUS PREGUM, PIARUM EXERCITATIONUM, PLURIMORUMQUE AD VITAM VERE SACERDOTALEM SUBSIDIORUM. Prijs Broché. . . . . f 0,75.
In Zwart Bezaan Verguld op Sne. . . . . f 1,15.
* " " met Filet " " . . . . . f 1,25.

STOOMBOOT-VAART

TUSCHEN VENLO EN ROTTERDAM DOOR DE STOOMBOOT DE MAAS.

De ondernemer maakt bekend dat door den lagen waterstand op de Maas, de dienst tot nadere aankondiging is gestaakt.

Vento den 16 September 1846.

De Notaris **JOH. DE BERGH**, te 's Hertogenbosch, zal aldaar op de Smalle Haven, bij de Aschschuur, op Vrijdag den 25 September 1846, des morgens ten 9 ure, Verkoopen:

TIMMERHOUT VAN ALEERLEI AARD, waaronder veel **EIKEN** en **YPEN**.

BELANGRIJKE VERKOOPING.

De Notaris **J. H. SCHADD**, gevestigd te Waalwijk, zal ten verzoeken van de Hooggeboren Vrouwe Gravinne **DE HOMPESCH DE WISBECK**, geboren Baronesse **D'OVERSCHIE WISBECK**, op Vrijdag den 9 October 1846, ten huize van de Wed. J. Loeff te Baardwijk, provisioneel en op Vrijdag den 23 October, ten huize van G. de Haan, te Waalwijk, telkens des namiddags ten 4 ure, **FINAAL VERKOOPEN**:

DE HEERLIJKHEID

VAN

BAARDWIJK

met derzelver **TITEL, RECHTEN, GERECHTIGHEDEN, RECOGNITIE, GELIJSSEN, JAGT** en **VISCHRECHTEN**, benevens ongeveer 35 Bunders goede **HOOG- WEL- en BOUWLANDEN**, gelegen in de Gemeenten van **Baardwijk** en **Waalvliet**, een en ander breeder bij bil. te omschrijven.

Nadere Informatien op vrachtfrije aanvragen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

Openbare Verkoop.

Met nog vele andere Onroerende Goederen, zal, te **St. Oedenrode**, provincie Noord-Brabant, op den 30 september 1846, des avonds ten 7 ure, ten herberge van **H. VAN VLEUTEN**, provisioneel en den 14 oktober daaropvolgende, **finaal** worden verkocht:

EEN BURGER HEERENHUIS,

genaamd **DE BERG**.

bestaande in vier Kamers, Keuken, Kelder, Puiten Zolder en Stallingen met aangelegden Tuin en Bouwland, groot te zamen 57 rueden, 20 ellen, staande en gelegen aldaar aan de rivier de Dommel, nabij het Dorp en daardoor zeer geschikt tot oprigting eener Fabrick.

HENDRIK ANTONY BYVOET

Notaris, gevestigd te 's Hertogenbosch, heeft Provisioneel publiek Verkocht:

ONDER 'S HERTOGENBOSCH.

EERSTE KOOP.

Eene bijzonder goed ter nering staande **WINKEL-HUIZINGE** en **ERVE**, de twee Gapers, in de Colperstraat, nabij de Groote Markt, A. N°. 89, V. A. N. 88, Sectie H. N°. 1637, O. R. 03 E. voor..... f 2300,„

TWEDE KOOP.

Vijf **HUISJES**, oplangs nieuw getimmerd, in de Clarastraat, C. Nos. 260, 261, 262, 263 en 264, Sectie H. Nos. 771, 772, 773 en 774, te zamen 82 E. voor..... f 1100,„

DERDE KOOP.

Een **GEBOUW**, achter voormelde vijf Huisjes, zijnde thans ingerigt tot **ZES WONINGEN**, in de Clarastraat en op St. Janskerkhof, Sectie H. Nos. 1594, 1595, 1596, 1597, 1598 en 1600, te zamen groot 02 R. 49 E. voor..... f 710,„

De *Massa* der beide laatst voorgaande Koopen, voor f 1855,„

VIENDE KOOP.

Eene **WINKEL-HUIZINGE** en **ERF**, zijnde thans eene bekende **BROOD-BAKKERIJ**, de Westhoek van St. Janskerk, C. N°. 353, Sectie H. N°. 811, O. R. 87 E. voor f 2275,„

VIJFDE KOOP.

Een **WINKEL-HUIS** en **ERF**, de Graaf van Altena, in de Ridderstraat, E. N°. 379, V. E. N°. 209, Sectie H. N°. 1206, O. R. 03 E. voor..... f 800,„

ZESDE KOOP.

Een **WINKEL-HUIS**, in de Ridderstraat, E. N°. 380, V. E. N°. 210, te zamen met de Smoederij uitmakende de 7e Koop, Sectie H. N°. 1850, O. R. 08 E. voor..... f 1850,„

ZEVENDE KOOP.

Eene **SMEEDERIJ** met **BOVENWONING** den Ridder, in de Ridderstraat, E. N°. 381, V. E. 211, te zamen met het Huis den 6e Koop uitmakende, Sectie H. N°. 1850, O. R. 08 E. voor..... f 900,„

ACHTSTE KOOP.

Een **PAKHUIS**, benevens twee **HUISJES**, in de Lange Tolbrugstraat, A. N°. 365 en 366, Sectie G. Nos. 432 en 433, 55 E. voor f 180,„

NEGENDE KOOP.

Een **HUISJE**, in de Lange Tolbrugstraat, A. N°. 367, Sectie G. N°. 434, 24 E. voor f 120,„

TIENDE KOOP.

Een **HUISJE** met **BLEEKVELD**, in de Korte Tolbrugstraat, A. N°. 494, Sectie G. N°. 394, 55 E. voor..... f 180,„

De finale Verkoop zal geschieden te 's Hertogenbosch in het Eindhovensche Koffijhuis, bewoond wordende by **Martinus Landheer**, op **Donderdag den 24 September 1846**, des namiddags ten zeven ure.

Nadere Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris **H. A. BYVOET** vooropd.

Zegt het Voort.

ONDERLINGE

BRANDWAARBORG MAATSCHAPPIJ

ONDER DIRECTIE VAN

DE JONGEN EN C

te Amsterdam.

Deze **MAATSCHAPPIJ**, zijnde eene der Soes van alle diergelyke instellingen en waare de verzekeringen meer dan 300 Millioen Gulden bedragen, verzekert alle **GEBOUW- KOOPMANSGOEDEREN, GEREEDSCHAPPEN, MEUBELN**, hetzij onderling, hetzij bij uitke of op zeer geringe Premie; en geeft ook legenhrid tot **HET VERZEKEREN** van **KOO MANSGOEDEREN** voor 3 en 6 maanden u verkiezing der deelnemers.

Men vervoege zich tot het aangaan van **VERZ KERINGEN** bij den Correspondent **H. E. BERGH** te 's Hertogenbosch, ten zijnen Hu in de Kerkstraat, op des voormidda tusschen 9 en 12 ure ten kantore van Notaris **JOH. DE BERGH** in de Peperstra

Granmarkt

van 's HERTOGENBOSCH

Woensdag en Donderdag 16 en 17 september.

ROGGE / 9.15 / 9.50 a / 9.85.

BOEKWEIT / 5.65 / 6.50 a / 7.00.

HAVER / 3.15 3.50 a 3.65

De zetting van het Roggebrood alhier is 38½ sta drie Ned. ponden. Het Ned. pond Boter / 0.90, O. Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te reken van Vrijdag den 18 september 1846, des midda ten 12 ure, 23 cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen v vrijdag 18 september 1846, des morgens ten ac ure, op 34½ cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-district Uden, te rekenen v zondag den 20 September 1846, op 34½ Cents 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Rayenstein, te reken van Zondag den 20 September 1846, op 35 cent de 3 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 16 september.

Tarwe ruim prijs, met goeden handel. Poolische f314. In cons.: f228 p. d. dito f230, f232, 180 p. Poolische f232, 376, 358. Hunge voortaan met leydingen handel ter verandering. Hunge, honger verkocht. In entr.: 119 p. Arch. f250; 118 p. Riga f235; 238, 241; 119 p. Odessa f247; 118 p. Petersb. f242, 245; 114 p. Odessa f232; 119 p. f230; 118 p. Petersb. f238 zeilende; 118 p. gen. Pruis. f230; Saale f240; In cons.: 123 p. West. f265; 120 p. f256; 118. 120 p. dito f259, 255; 119 p. dito f254. Garst en Haver zonder handel. Boekweit tot onveranderden prijs. Dijkkerk f220 120 p. dito Vriese f222; jar. en hooft...

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 16 September ten 4 ure.

W. S. 2½ pCt. 60½. Dito 3 pCt. 72½. Dito Certif. 4 pCt. 95. Am. Synd. 3 pCt. 90. Handelsm. 176½. Ardoins p. st. 21½. Dito 610 p. st. 21½. Dito Coupons 2 Spanje Bionel. 3 pCt. 34½. Pott. te Lond. 3 pCt. 45½. Dito 4 pCt. 44½. Oude Russen 4 pCt. 91. De Gambia Co. 89½. Mexik. (Nieuwe), 25½. Ecuador 22½.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren de Maas te Dordrecht en de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure

DA-TUMS	MAAS TE GRAVE			DIEZE TE 'S BOSCH		
	BOVEN AP.	GEWASSEN	GEVALLEN	BOVEN O.	GEWASSEN	GEVALLEN
sept. 16	all. dm.	dm.	dm.	ellen dm.	ellen dm.	dm.
17	5	25	5	"	"	25
18	"	"	"	"	1	"

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Ter Drukkerij van **H. A. A. DE ROOY** te 's Bosch